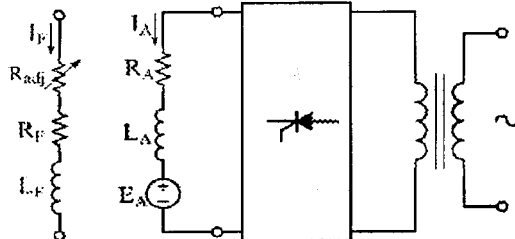
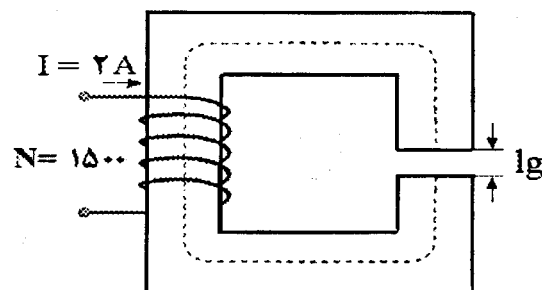

۱	نیروی محرکه مغناطیسی را تعریف کنید.
۲	با توجه به وجه تشابه مدار الکتریکی با مدار مغناطیسی جریان الکتریکی مشابه کدام کمیت مغناطیسی است؟ الف - چگالی شار ج - نیروی محرکه مغناطیسی ب - فوران مغناطیسی د - مقاومت مغناطیسی
۳	اجزای تشکیل دهنده ژنراتورهای ساده جریان مستقیم را بنویسید.
۴	تهویه ماشین های جریان مستقیم با قدرت متوسط و زیاد چگونه انجام می شود ؟
۵	روتور یک ماشین جریان مستقیم دارای دو قطب و یازده شیار است ، اگر سیم پیچی آرمیچر حلقوی ساده راستگرد با گام کوتاه باشد. گام رفت ، گام کلکتور و تعداد راههای جریان را بدست آورید.
۶	روشهای مقابله با عکس العمل آرمیچر را نام ببرید.
۷	منحنی مشخصه بی باری یک ژنراتور جریان مستقیم تاثیر ..... بر ..... در سرعت ثابت و بی باری است .
۸	مفهوم بهره برداری در ژنراتورهای تحریک مستقل چیست ؟ دو کاربرد از این ژنراتور را بنویسید.
۹	مدار معادل الکتریکی ژنراتور تحریک سری را رسم کرده و مشخصات سیم پیچ تحریک آن را بنویسید.
۱۰	مشخصات ژنراتور کمپوند اضافی را در حالت کمپوند تخت بنویسید. و کاربرد آن را بیان کنید.
۱۱	ولتاژ پایانه یک ژنراتور چگونه با جریان تحریک تنظیم می شود ؟
۱۲	گشتاور بار در موتورهای جریان مستقیم را تعریف کنید و رابطه آن را بنویسید.
۱۳	هرچه درصد تنظیم سرعت.....باشد، سرعت روتور از پایداری ..... برخوردار است .
۱۴	قطع مدار تحریک در حالت بی باری چه مشکلاتی برای موتور شنت ایجاد می کند ؟
۱۵	ترمز ژنراتوری را شرح دهید . واین ترمز در کدام موتور DC کاربرد ندارد ؟

۱۶ نام مدار روبرو چیست ؟ عملکرد آن را شرح دهید.

درمدار مغناطیسی شکل روبرو شدت میدان مغناطیسی در فاصله هوایی $\frac{AT}{m}$ باشد مطلوب است محاسبه :

$$l_c = 50 \text{ cm} \quad l_g = 1 \text{ mm}$$

الف- چگالی شار در فاصله هوایی
ب- شدت میدان مغناطیسی در هسته

ژنراتور جریان مستقیم Kw ۳ و ۲۵۰ v توسط موتور دیزلی به قدرت ۵ HP گردانده می شود، اگر تلفات متغیر ۳۰۰ وات و تلفات مکانیکی ۱۳۰ وات باشد مطلوب است محاسبه:

الف- بازده
ب- جریان بار
ج- تلفات هسته

یک ژنراتور شنت ۱۸۰ v با جریان بار ۴۸ آمپر به صورت حلقوی ساده ۴ قطب سیم پیچی شده است، اگر فوران هر قطب ۰/۱ و بر و تعداد هادی برابر ۱۰۰۰ باشد مقاومت آرمیچر برابر ۰/۴ اهم و مقاومت مدار تحریک ۹۰ اهم است. مطلوب است محاسبه :

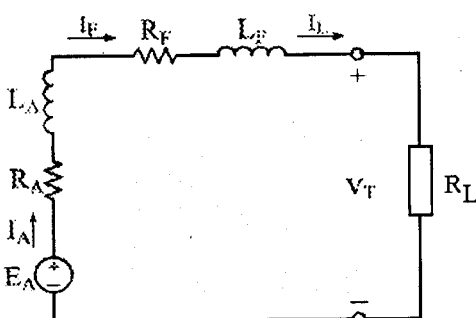
الف- جریان های تحریک و آرمیچر
ب- نیروی محرکه القایی آرمیچر
ج- سرعت رتور

یک موتور جریان مستقیم با تحریک مستقل با مشخصات زیر مفروض است . مطلوب است محاسبه :

$$E_A = 118 + v, \quad V_T = 2 + v, \quad R_A = 0.5 \Omega$$

$$I_F = 0.5 \text{ A}, \quad R_F + R_{adj} = 400 \Omega$$

الف- ولتاژ تحریک
ب- جریان بار
ج- تلفات مسی

۱	حاصل ضرب جریان الکتریکی در تعداد حلقه های سیم پیچ را نیروی محرکه مغناطیسی گویند.
۲	فوران مغناطیسی
۳	حلقه های هادی (۰/۲۵) قطب های مغناطیسی (۰/۲۵) کموتاتور (۰/۲۵) جاروبک (۰/۲۵)
۴	در ماشین های با قدرت متوسط و زیاد تهویه ماشین توسط فن جداگانه ای که دارای فیلتر هوا به منظور جذب ذرات گرد و غبار می باشد (۰/۲۵) و توسط یک موتور سه فاز به گردش در می آید صورت می پذیرد (۰/۲۵)
۵	$y_1 = \frac{S}{P} - \varepsilon = \frac{11}{2} - 0/5 = 5 \quad (0/25)$ $y_c = +1 \quad (0/25)$ $a = p = 4 \quad (0/25)$
۶	جابجایی محل جاروبک ها (۰/۲۵) قطب های کموتاسیون یا میان قطب (۰/۲۵) سیم پیچ جبران کننده (۰/۲۵)
۷	جریان تحریک (۰/۲۵) نیروی محرکه القایی آرمیچر (۰/۲۵)
۸	تنظیم و تثبیت ولتاژ پایانه های ژنراتور در محدوده بار نامی را بهره برداری می گویند. (۰/۵) شارژ باتری ها (۰/۲۵) تغذیه تحریک ژنراتورهای جریان متناوب (۰/۲۵)
۹	سیم پیچ تحریک دارای تعداد دور کم (۰/۲۵) و سطح مقطع زیاد است (۰/۲۵) رسم مدار معادل (۰/۷۵)
۱۰	ژنراتور کمپوند اضافی در حالت فوق کمپوند دارای درصد تنظیم ولتاژ منفی است. (۰/۲۵) یعنی ولتاژ پایانه های ژنراتور در حالت بار داری بیش تر از ولتاژ پایانه های ژنراتور به هنگام بی باری است. (۰/۲۵) لذا از این ژنراتور در جاهایی استفاده می شود که مصرف کننده در فاصله دورتری از ژنراتور قرار دارد. (۰/۲۵)

۱۱	با کاهش مقاومت مدار سیم پیچی تحریک، جریان تحریک زیاد (۰/۲۵) و با زیاد شدن جریان تحریک فوران قطب ها افزایش می یابد. (۰/۲۵) و در نتیجه نیروی محرکه القایی آرمیچر زیاد می شود (۰/۲۵) افزایش نیروی محرکه نیز باعث افزایش ولتاژ پایانه های ژنراتور می شود (۰/۲۵)
۱۲	نسبت توان خروجی به سرعت زاویه ای روتور را گشتاور بار می نامند (۰/۵) $(۰/۲۵) \quad T_{Load} = \frac{P_{out}}{\omega}$
۱۳	کمتر (۰/۲۵) بیشتر (۰/۲۵)
۱۴	قطع مدار تحریک باعث قطع جریان تحریک و صفر شدن فوران می شود. (۰/۲۵) و در نتیجه گشتاور آرمیچر به شدت کاهش می یابد. (۰/۲۵) اگر موتور بی بار باشد سرعت افزایش می یابد و مهار گسسته می شود. (۰/۲۵) و به یاتاقان ها و سیم پیچ آرمیچر آسیب می رسد. (۰/۲۵)
۱۵	در این روش بار تحت تاثیر انرژی جنبشی خود قرار می گیرد. (۰/۲۵) ولتاژ موتور تبدیل به ژنراتور می شود. (۰/۲۵) و انرژی جنبشی رتور به انرژی الکتریکی تبدیل و به منبع بر می گردد و آن را شارژ می کند. (۰/۲۵) در این صورت نیروی ترمزی ایجاد می شود که مانع افزایش سرعت رتور می شود. (۰/۲۵) موتور سری (۰/۲۵)
۱۶	مدار راه انداز با ولتاژ متغیر (۰/۲۵) در این روش با استفاده از منبع ولتاژ DC متغیر در لحظه راه اندازی ولتاژ موتور را کاهش می دهند. و پس از راه اندازی ولتاژ را به تدریج افزایش می دهند. تا به ولتاژ نامی برسد. (۰/۷۵)
۱۷	(۰/۲۵) $T = \frac{1}{2\pi} \times 10^{-7} \times 4\pi \times 10^7 = 1/26$ B _g = μ ₀ H _g (الف) N.I = H _c .l _c + H _g .l _g (ب) $15000 \times 2 = (H_c \times 0.5) + (10^6 \times 0.001) \Rightarrow H_c = \frac{30000 - 1000}{0.5} = 4000 \text{ AT/m}$ (۰/۷۵)
۱۸	(۰/۵) $\eta = \frac{P_{out}}{P_{in}} = \frac{3000}{5 \times 746} \times 100 = 80.4\%$ (الف) (ب) $I_L = \frac{P_{out}}{V_T} = \frac{3000}{250} = 12 \text{ A}$ (۰/۵) ج) $\Delta P = P_{in} - P_{out} = 3730 - 3000 = 730 \text{ W}$ (۰/۲۵) $\Delta P = P_{mec} + P_{core} + P_{cu} \rightarrow 730 = 130 + P_{core} + 300 \rightarrow P_{core} = 300 \text{ W}$ (۰/۲۵)

$$\text{الف) } I_F = \frac{V_T}{R_F + R_{adj}} = \frac{180}{90} = 2 \text{ A} \quad (0/5)$$

$$I_A = I_L + I_F \rightarrow I_A = 18 + 2 = 20 \text{ A} \quad (0/25)$$

$$\text{ب) } E_A = V_T + I_A \cdot R_A = 180 + 20 \times 0.04 = 200 \text{ V} \quad (0/5)$$

$$\text{ج) } a = mP \rightarrow a = 1 \times 4 = 4 \quad (0/25)$$

$$E_A = \frac{P}{a} \times Z_A \times \phi \times \frac{n}{60} \rightarrow 200 = \frac{4}{4} \times 1000 \times 0.04 \times \frac{n}{60} \rightarrow n = 1200 \text{ rpm} \quad (0/5)$$

$$\text{الف) } I_F = \frac{V_F}{R_F + R_{adj}} \rightarrow 0.5 = \frac{V_F}{400} \rightarrow V_F = 200 \text{ V} \quad (0/5)$$

$$\text{ب) } I_A = \frac{V_T - E_A}{R_A} \rightarrow I_A = \frac{200 - 180}{0.5} \rightarrow I_A = 40 \text{ A} \quad (0/5)$$

$$I_L = I_A = 40 \text{ A} \quad (0/25)$$

$$\text{ج) } P_F = (R_F + R_{adj}) I_F^2 = 400 \times 0.5^2 = 100 \text{ W} \quad (0/5)$$

$$P_A = R_A I_A^2 = 0.5 \times 40^2 = 800 \text{ W} \quad (0/5)$$

$$P_{cu} = P_A + P_F = 100 + 800 = 900 \text{ W} \quad (0/25)$$